

OTSUS

30.12.2021 nr 5-5/2021-076

Koondumisele nr 51/2021 Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ / KC Energy OÜ loa andmine**1. Koondumine**

08.12.2021 esitas Novo Solar OÜ (registrikood 16184386) ja Combiwood Invest OÜ (registrikood 10979054) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Novo Solar OÜ, Combiwood Invest OÜ ja Combiwood Energy OÜ (registrikood 16051063) 17.03.2021 osanike lepingu, mis reguleerib osanike omavahelisi ja osanike ning Combiwood Energy OÜ (alates 25.03.2021 uus ärinimi KC Energy OÜ) vahelisi suhteid, ühtlasi muudeti ka äriühingu KC Energy OÜ põhikirja. Uue põhikirja kohaselt vajavad äriühingu tegevust puudutavad otsused vähemalt 3/4 kõikide nõukogu liikmete häälest ning kõik osanike otsused vajavad 2/3 osadega esindatud hääle nõusolekut, mistõttu on vajalik KC Energy OÜ otsuste vastuvõtmiseks mõlema osaniku heakskiit. 06.04.2021 omandas Novo Solar OÜ 50% osaluse KC Energy OÜ-s, millest alates jaguneb KC Energy OÜ osakapital äriühingute Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ vahel võrdselt, 50% ja 50%. Osanike lepingu kohaselt on KC Energy OÜ eesmärk omandada ning arendada ja opereerida Eesti Vabariigis taastuvenergia projekte päikeseenergia valdkonnas. 08.12.2021 võtsid Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ vastu osanike otsuse, millest tulenevalt kavatsevad Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ alustada KC Energy OÜ-s iseseisvat ja püsivat äritegevust, alustades muu hulgas KC Energy OÜ tütarühingutele kuuluvate asjaõiguste alusel päikeseпаркide arendamist, ehitamist ja opereerimist.

Eeltoodust tulenevalt koosneb antud koondumine mitmetest omavahel seotud tehingutest ja toimingutest, mida antud menetluse puhul loeb Konkurentsiamet üheks koondumiseks. Tehingute tulemusel omandavad Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ ühiselt valitseva mõju äriühingu KC Energy OÜ üle ning selle kaudu ka Raudlepa Põllud OÜ, Ruusa Energia OÜ ja KC Solar OÜ üle.

Seega koondumise järgselt kuulub äriühing KC Energy OÜ koos tema valitseva mõju all olevate ettevõtjatega koondumise teate esitanud Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ ühise valitseva mõju alla konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lõike 1 punktis 3 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 10.12.2021 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonKS § 20 punkti 3 järgi on koondumise osalisteks füüsilised isikud või ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonKS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ ning KC Energy OÜ.

Novo Solar OÜ on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju Kaamos Energy OÜ, mis kuulub Kaamos Group OÜ kontserni. Kaamos Group OÜ üle omab valitsevat mõju Kaamos Holding OÜ kaudu füüsiline isik K.J. (isikukood [...]). Kaamos Group OÜ kontsern tegeleb kinnisvaraarenduse, ehituse ning saematerjali ja taastuvenergia tootmisega. Kaamos Group OÜ kontsern tegutseb tütarettevõtjate kaudu alljärgnevatel valdkondades:

- Kaamos Energy OÜ tegeleb läbi oma tütarettevõtjate taastuvenergia arendamise ja sellega seotud projektidesse investeerimisega, keskendudes uutele energiasuundadele nagu päikeseenergia, energiasalvestus, roheelekter ja tarbimise juhtimine. Kaamos Energy OÜ portfelli kuulub Tallinna suurim päikeseпарк, mis asub Avala äripiirkonnas asuva DEPO kaupluslao katusel (opereerib Kaamos Energy OÜ tütarettevõtja Novedigi Energiatootmine OÜ).
- Kaamos Kinnisvara AS-i ja selle tütarettevõtjate põhitegevuseks on terviklike elukeskkondade ja ärikinnisvara väljaarendamine ning investeringud rahavoogu loovatesse kinnisvara objektidesse. Kaamos Kinnisvara AS-i tütarettevõtja Kaamos Ehitus OÜ tegutseb ehituse peatöövõtja ja projekterimisteenuse pakkujana ehitustöövõtu turul.
- AS Kaamos Timber tegutseb puidutööstuses. AS-i Kaamos Timber tütarettevõtjad tegelevad saematerjali tootmisega Valgevenes ning saematerjali turustamisega üle maailma.

Combiwood Invest OÜ on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju Combiwood OÜ, mille üle omakorda omab valitsevat mõju kontserni emaettevõtja Combiwood Grupp OÜ. Combiwood Invest OÜ põhitegevuseks on investeerimistevõime, sh investeerimine taastuvenergiasse. Combiwood Invest OÜ omab ja opereerib päikeseelektrijaama Imavere külas Järva maakonnas. Combiwood Invest OÜ emaettevõtja Combiwood OÜ põhitegevuseks on värvitud puitliistude tootmine. Combiwood OÜ tütarettevõtjad tegelevad puidu töötlemise ja liistutoorikute tootmisega (Combilink OÜ) ja puidust valmistatud toodete tarnimisega peamiselt Rootsis asuvatele klientidele (Combistock OÜ ja Combiwood Sverige AB). Combiwood Grupp OÜ omab lisaks Combiwood OÜ-le ja tema tütarettevõtjatele otsest või kaudset valitsevat mõju veel järgmistel ettevõtjate üle:

- Combimill Sakala OÜ ja Combimill Reopalu OÜ, mis tegelevad saematerjali tootmise ja müügiga;
- Iriscorp Transport OÜ, mis tegeleb metsamaterjali transporditeenuste osutamise, metsamaterjali ostu ja müügi ning metsakinnistute ostu ja müügiga;

- Vindor OÜ, mis tegeleb puidust ukسلengide, aknaraamide ja aknaluukide tootmisega;
- VinCom OÜ, mis tegeleb männist liistu-, ukse- ja aknakomponentide tootmisega;
- ECOBIRCH AS ja Oy Haka-Wood Ab, mille põhitegevuseks on saematerjali ja puitplaatide tootmine ja müük;
- Vaidawood OÜ, mis tegeleb tööstuskinnisvara väljarentimisega;
- AS PUIT-PROFIIL, mis tegeleb liimpuidust akna-, ukse- ja liistutoorikute tootmisega;
- Baros AS ja Combiwood Barkevik AS, mis tegelevad kontserni toodangu tarnimise ja müügiga peamiselt Norras asuvatele klientidele.

KC Energy OÜ on Eestis 14.09.2020 Combiwood Invest OÜ poolt asutatud äriühing, mille üle omas enne 06.04.2021 ainuvalitsevat mõju Combiwood Invest OÜ. Alates 06.04.2021 on KC Energy OÜ osanikeks Novo Solar OÜ (50%) ja Combiwood Invest OÜ (50%). KC Energy OÜ planeeritud äritegevus seisneb Eestis päikeseenergia valdkonnas taastuvenergia projektide omandamises, arendamises ja opereerimises. KC Energy OÜ omab valitsevat mõju Raudlepa Põllud OÜ (omandatud 28.06.2021), Ruusa Energia OÜ (omandatud 28.09.2021) ja KC Solar OÜ (asutatud 09.11.2021) üle. Äriühingutes Raudlepa Põllud OÜ, Ruusa Energia OÜ ja KC Solar OÜ ei ole veel majandustegevust alustatud, KC Energy OÜ omandas nendes osalused ettevalmistusena äritegevuse alustamiseks päikeseпаркide arendamise, ehitamise ja opereerimise valdkonnas.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lõike 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lõike 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või

järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt kavatakse koondumise osalised koondumise järgselt äriühingu KC Energy OÜ kaudu arendada, ehitada ja opereerida päikeseenergia valdkonnas taastuvenergia projekte.

Koondumise teate kohaselt mõlemad koondumise osalised, nii Novo Solar OÜ kui ka Combiwood Grupp OÜ kontsern, opereerivad Eestis päikeseparke.

Novo Solar OÜ ja samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad paigaldavad kinnisvara arendusprojektide raames elukondlikele ja ärikondlikele kinnisvaraobjektidele päikesepaneelid. Päikesepaneelide paigaldusteenuse ning otseliini ja suletud jaotusvõrgu projekteerimise ja ehitamise teenuseid ostavad Novo Solar OÜ ja temaga samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad kolmandatelt isikutelt. Novo Solar kontsernil ei olnud enne KC Energy OÜ-s ühise valitseva mõju omandamist tootmistaad, mis sobiks päikeseparkide rajamiseks, seega ei ole Novo Solari kontserni ettevõtjad andnud kolmandate isikute kasutusse päikeseparkide rajamiseks sobivat maad.

Combiwoodi kontsernile kuulub päikesepark Imaveres, Järva maakonnas. Combiwoodi kontsern võõrandab Imavere päikeseelektrijaama KC Energy OÜ tütarühingule KC Solar OÜ. Combiwood Grupp OÜ kontserni ettevõtjad ei ole andnud kolmandate isikute kasutusse päikeseparkide rajamiseks sobivat maad. Combiwood Grupp OÜ kontserni ettevõtjad ostavad päikeseparkide projekteerimis-, ehitus-, paigaldus-, hooldus- ja remonditeenuseid kolmandatelt isikutelt.

Eeltoodule tuginedes tekib koondumise osaliste tegevuste vahel horisontaalne kattuvus elektrienergia tootmise ja hulgimüügi kaubaturul.

Nii Konkurentsiamet kui ka Euroopa Komisjon on varasemalt käsitlenud eraldi turuna elektrienergia tootmise ja hulgimüügi kaubaturgu¹, sealhulgas on Konkurentsiamet piiritlenud kaubaturu geograafilise ulatuse Eesti ja Soomega.

Isegi kui hinnata elektrienergia tootmist ja hulgimüüki vaid Eestis, jäävad koondumise teate kohaselt koondumise osaliste turuosad kokku oluliselt alla 5%, näiteks:

- Eesti elektrisüsteemis oli 2021. aasta alguse seisuga installeeritud netootmisvõimsus 2337 MW². Novo Solar OÜ-ga samasse kontserni kuuluva Novedigi Energiatootmine OÜ opereeritava DEPO kaupluslao päikesepargi võimsus on 1,4 MW ja Combiwood Grupp OÜ kontserni opereeritava Imavere päikesepargi võimsus on ligikaudu 0,99 MW. Tootmisvõimsuse järgi on koondumise osaliste ühine turuosa Eestis ligikaudu 0,1%. Laiemal geograafilisel turul, mis hõlmab vähemalt Soomet, on koondumise osaliste ühine turuosa veelgi marginaalsem.

¹ Näiteks, Konkurentsiameti 06.11.2018 otsus nr 5-5/2018-068 Enefit Green AS / Nelja Energia AS, Euroopa Komisjoni otsused M.7927 – EPH/ENEL/SE ja M.8660 – Fortum/Uniper.

² Elering AS ülevaade: <https://elering.ee/elektri-tarbimine-ja-tootmine>

- Elering AS andmetel toodeti (netootmine) 2020. aastal Eestis elektrienergiat 4810 GWh³. Seejuures oli elektrienergiat tootva kolme suurima tootja turuosa ligikaudu 91% ja päikeseenergia osakaal kogu Eesti elektritoodangus 2,47% (118,98 GWh)⁴. Novo Solar OÜ-ga samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad 2020. aastal elektrit ei tootnud (sellega alustati 2021. aastal). Combiwood Grupp OÜ kontsern tootis Imavere päikesepargis 2020. aastal 1,11 GWh elektrienergiat. Seega on koondumise osaliste ühine osakaal kogu elektrienergia tootmisest ning hulгимүүгист Eestis ligikaudu 0,02% ning Eestit ja Soomet hõlmaval elektrienergia tootmise ja hulгимүүги kaubaturul veel väiksem, mistõttu ei ole antud juhul tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses.

Koondumise osalistel tekib horisontaalne kattuvus ka saematerjali müügi osas. Kuigi KC Energy OÜ mõlema ematöötajaga (Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ) samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad Eestis saematerjali müügiga, ei analüüsi Konkurentsiamet antud menetluses konkurentsiolekorda saematerjali müügi kaubaturul, kuna kõnealune koondumine ei ole selle äritegevusega seotud ning koondumise järgselt ei muutu kaubaturu struktuur ega koondumise osaliste positsioon saematerjali müügi kaubaturul. Ka koondumise järgselt jätkavad koondumise osalised iseseisvat tegevust ning üksteisega konkureerimist saematerjali müügi kaubaturul.

Käesoleva koondumise tulemusel ei teki vertikaalselt mõjutatud kaubaturgusid juhendi § 8 lõike 3 punkti 2 tähenduses, sest koondumise osalised ei tegutses üksteisele eelnevatel ega järgnevatel turgudel, kus koondumise osaliste turuosa oleks suurem kui 25%.

3.3 Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lõike 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonKS § 13 lõike 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumise järgselt muutub KC Energy OÜ valitseva mõju struktuur selliselt, et ainuvalitsev mõju muutub ühiseks valitsevaks mõjuks, mis toob muutuse valitseva mõju koosseisus ning olemuses. Koondumise tulemusel omandavad Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ ühiselt valitseva mõju KC Energy OÜ üle ning ühtlasi omandavad ühiselt valitseva mõju ka KC Energy OÜ tütarühingute Raudlepa Põllud OÜ, Ruusa Energia OÜ ja KC Solar OÜ üle.

³ Konkurentsiameti aruanne elektri- ja gaasiturust Eestis 2020. aastal: https://www.konkurentsiamet.ee/sites/default/files/Dokumentide-failid/euroopa_aruanne_2021.pdf, lk 32.

⁴ Konkurentsiameti aruanne elektri- ja gaasiturust Eestis 2020. aastal: https://www.konkurentsiamet.ee/sites/default/files/Dokumentide-failid/euroopa_aruanne_2021.pdf, lk 38.

Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja seisukohaga, et koondumine ei too endaga kaasa olulist mõju Eesti elektrienergia tootmise ja hulgimüügi kaubaturule, kuna koondumise osaliste ühine turuosa on alla 1%. Koondumise osalistel on kaubaturul väga tugevad konkurendid ning ka pärast koondumist jääb koondumise osaliste ühine turuosa marginaalseks.

Kuigi koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib ka vertikaalne seos, siis tulenevalt koondumise osaliste väiksest osatähtsusest kaubaturgudel, kus koondumise osalised Eestis tegutsevad, ei kahjusta antud koondumine konkurentsiolukorda seotud kaubaturgudel.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lõike 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lõigetes 3 ja 4 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lõikest 1 punktist 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Novo Solar OÜ ja Combiwood Invest OÜ ning KC Energy OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lõike 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 30.12.2021 otsuse nr 5-5/2021-076
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jäetud isikuandmed, vastavad kohad on tekstis
tähistatud nurksulgudega.
/Svetlana Ljutova/ 11.01.2022*